

Kognitiv tillgänglighet

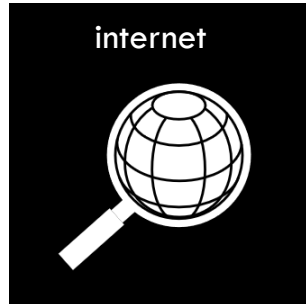
i digital offentlig service

Dokumentation från nätverksträff 2018-11-07

Myndighetssamverkan IT-tillgänglighet (MITT)

OBS! Bilderna är kanske inte begripliga på egen hand, men presentationerna finns inspelade på webbriktlinjer.se/kognitivt

Kognitiv tillgänglighet och webbstandarder

MITT-nätverket 7 november 2018

Pär Lannerö, Post- och telestyrelsen

Kognitiv tillgänglighet och webbstandarder

1. WCAG

- WCAG 2.1 AA – grund för kommande lagkrav
- WCAG 2.1 AAA
- WCAG 3.0 / AG

2. Webbriktlinjer.se

3. Andra standarder

Kognitiv tillgänglighet och webbstandarder

1. WCAG

- WCAG 2.1 AA – grund för kommande lagkrav
- WCAG 2.1 AAA
- WCAG 3.0 / AG

2. Webbriktlinjer.se

3. Andra standarder

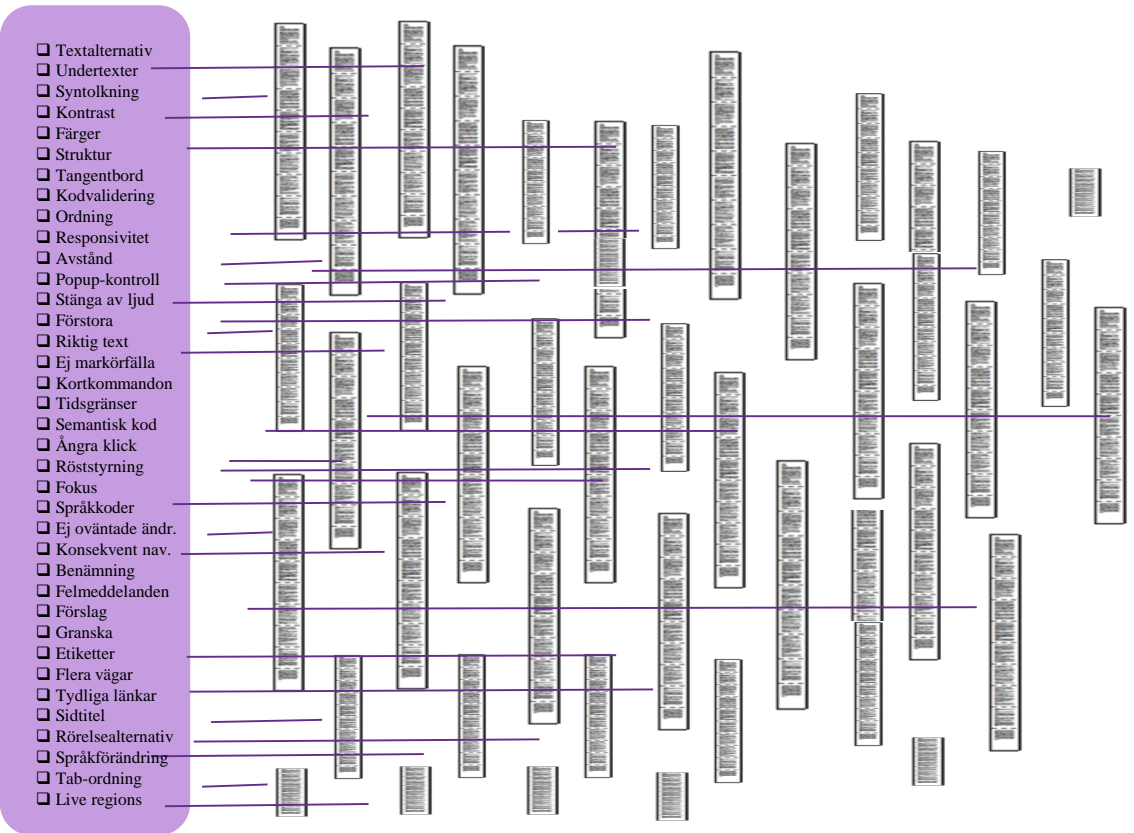
WCAG

- Textalternativ
- Undertexter
- Syntolkning
- Kontrast
- Färger
- Struktur
- Tangentbord
- Kodvalidering
- Ordning
- Responsivitet
- Avstånd
- Popup-kontroll
- Stänga av ljud
- Förstora
- Riktig text
- Ej märkorfälla
- Kortkommandon
- Tidsgränser
- Semantisk kod
- Ångra klick
- Röststyrning
- Fokus
- Språkkoder
- Ej oväntade ändr.
- Konsekvent nav.
- Benämning
- Felmeddelanden
- Förslag
- Granska
- Etiketter
- Flera vägar
- Tydliga länkar
- Sidtitel
- Rörelsealternativ
- Språkförändring
- Tab-ordning
- Live regions

- Textalternativ
- Undertexter
- Syntolkning
- Kontrast
- Färger
- Struktur

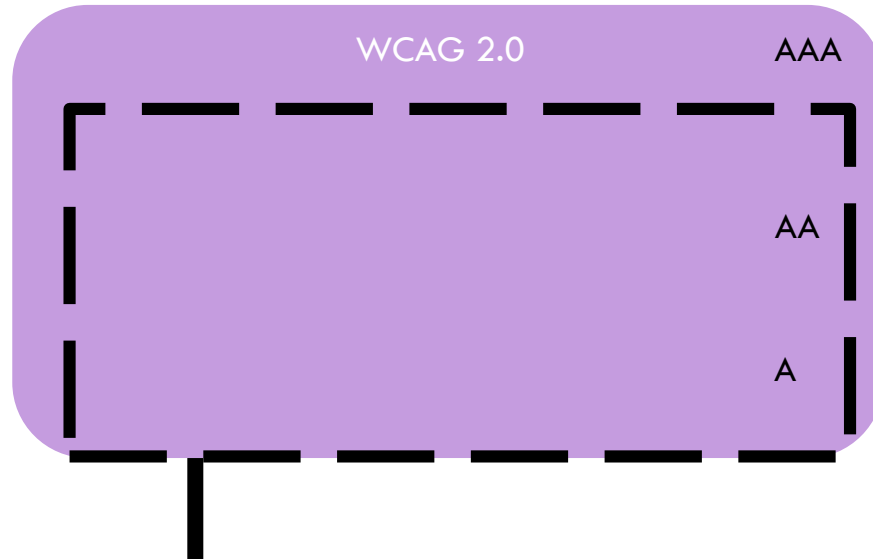
WCAG

WCAG 2.0 – standard sedan 2008

WCAG 2.0

WCAG 2.0 AA

Webbriktlinje 1 sedan 2011
EN 301 549 sedan 2015

WCAG 2.1 – standard sedan 5 juni

WCAG 2.1

WCAG 2.0

WCAG principer

WCAG 2.1

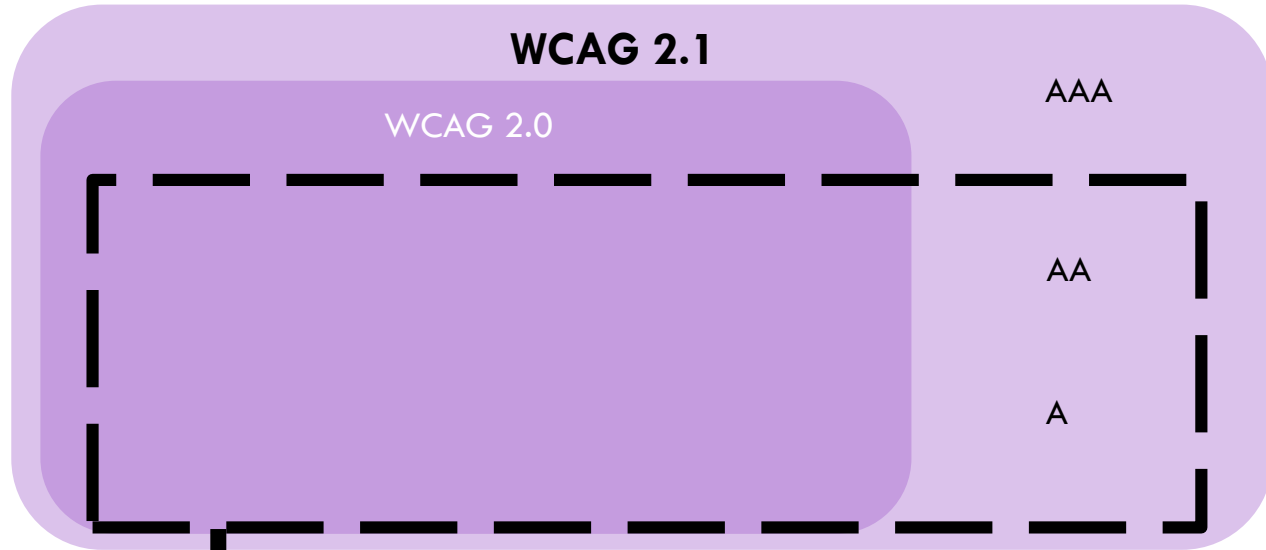
Kunna uppfatta

Hanterbar

Begriplighet

Robust

WCAG 2.1 AA

Harmoniserad EU-standard inom några veckor?!
Basnivå för webbdirektivet, LOU

Kognitiv tillgänglighet och webbstandarder

1. WCAG

- WCAG 2.1 AA – grund för kommande lagkrav
- WCAG 2.1 AAA
- WCAG 3.0 / AG

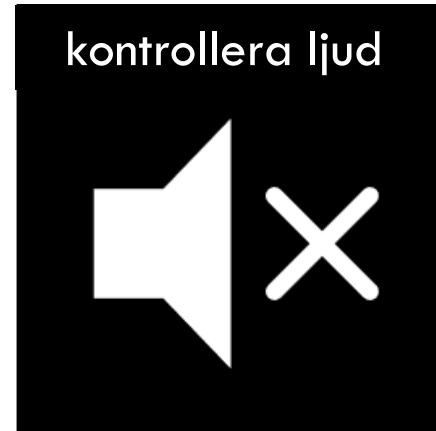
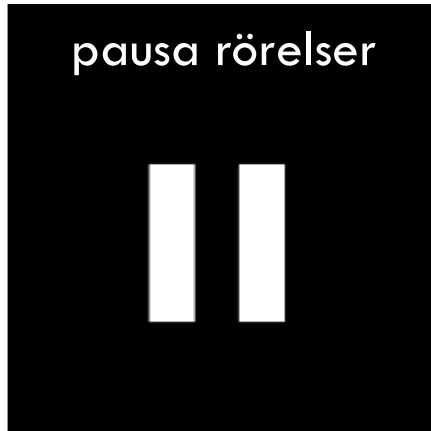
2. Webbriktlinjer.se

3. Andra standarder

Kognitiv tillgänglighet och webbstandarder

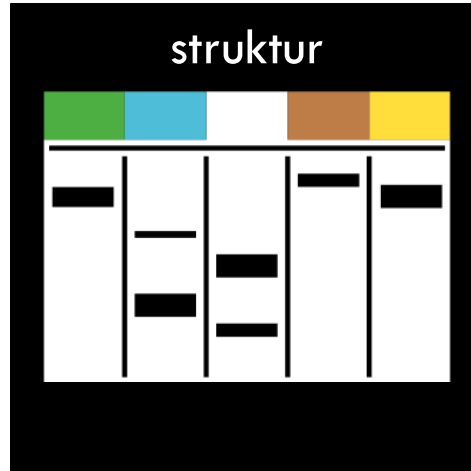

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Färre distraktioner

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Logisk ordning, strukturerad information

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Flera sätt att navigera, och tydlig orientering (rubriker, länkar)

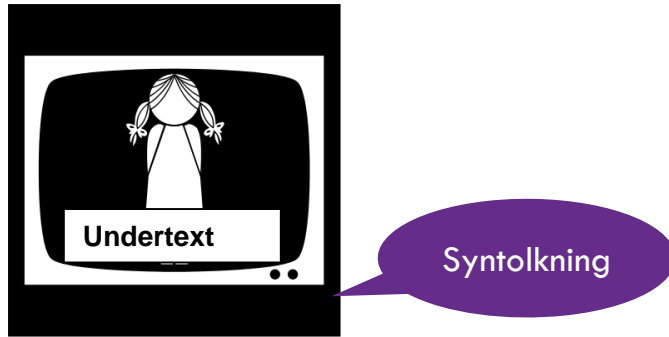

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

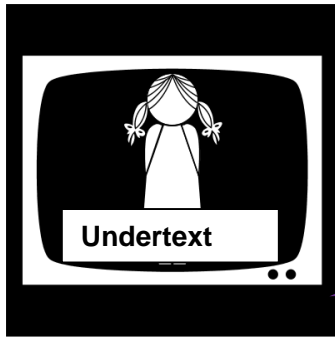
Konsekvent och förutsägbar design, förlåtande formulär

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Tydligare när text, bild och ljud säger samma sak

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Syntolkning

Skärmläsare

Tydligare när text, bild och ljud säger samma sak

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Webbläsaren ska kunna förenkla formulär

```
<input id="hp" autocomplete="home tel">
```

Your Home Phone No:

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Webbläsaren ska kunna förenkla formulär

```
<input id="hp" autocomplete="home tel">
```

Your Home Phone No:

Symbol från
användarens favorit-
symbolspråk

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Webbläsaren ska kunna förenkla formulär

```
<input id="hp" autocomplete="home tel">
```

Your Home Phone No:

A screenshot of a web form field. The label above the field is "Your Home Phone No:". The field itself contains a small black square icon with a white telephone handset symbol on the left, and the text "Skriv telefonnummer här" on the right. The entire field is enclosed in a light blue border.

Symbol från
användarens favorit-
symbolspråk

Beskrivning
på användarens
språk

WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Webbläsaren ska kunna förenkla formulär

```
<input id="hp" autocomplete="home tel">
```


WCAG AA och kognitiv tillgänglighet

Användaren ska kunna
anpassa radavstånd.

Värdefullt för
dyslektiker

Okänd boksättare tog
att antal bokstäver
och blandade dem för
att göra ett provex-
emplar av en bok.

Läs mer om boken

Okänd boksättare tog
att antal bokstäver
och blandade dem för
att göra ett provex-
emplar av en bok.

Läs mer om boken

Kognitiv tillgänglighet och webbstandarder

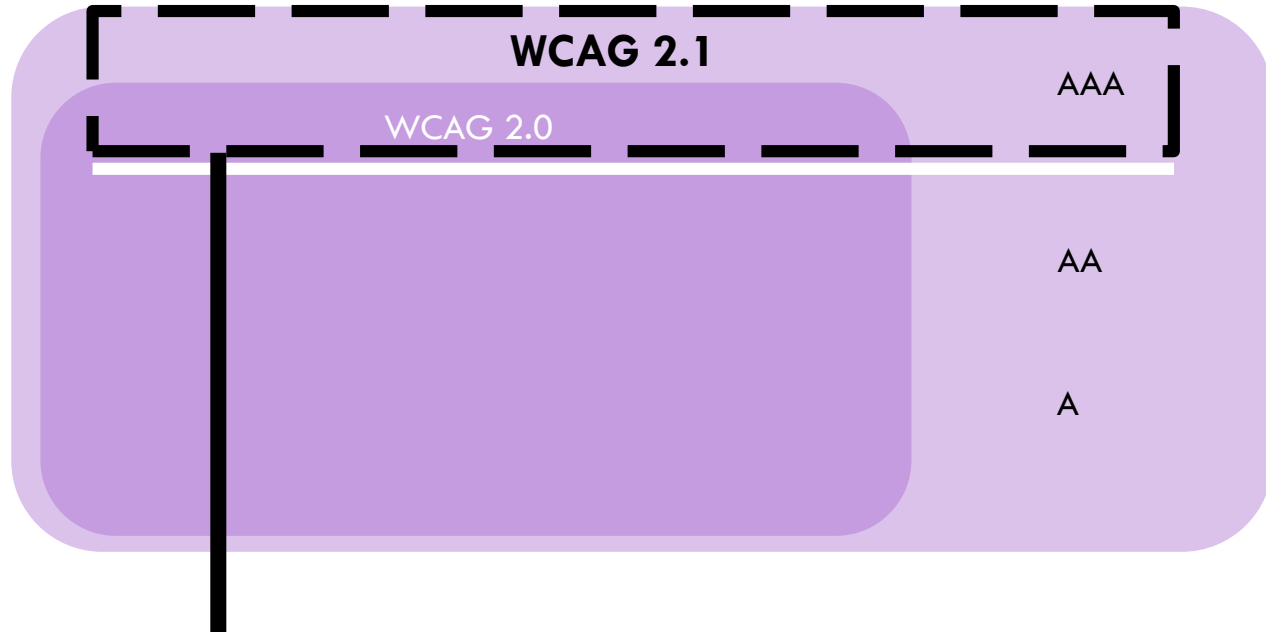
1. WCAG

- WCAG 2.1 AA – grund för kommande lagkrav
- WCAG 2.1 AAA
- WCAG 3.0 / AG

2. Webbriktlinjer.se

3. Andra standarder

AAA höjer kraven = sänker trösklarna

AAA följer inte av webbdirektiv & LOU, men delvis av språklagen

AAA förstärker vissa AA-krav

AA	AAA
Kunna få mer tid	Inga tidsbegränsningar alls
Syntolkning av inspelningar	Syntolkning av direktsändningar
Kunna stänga av allt ljud	Kunna stänga av bakgrundsljud
Syfte framgår av länktext/sammanhang	Syfte framgår av länktext
Inga oväntade byten av sammanhang	Användaren styr byte
Skräddarsy formulärfält	Skräddarsy alla typer av gränssnittskomponenter

Krav som bara finns på AAA-nivå (exempel)

- kontexthjälp
- lätt återkomma efter utloggning/avbrott

- språk: högstadienivå ska räcka
- uttal anges för tvetydiga ord
- förklara ovanliga ord & förkortn.

Kognitiv tillgänglighet och webbstandarder

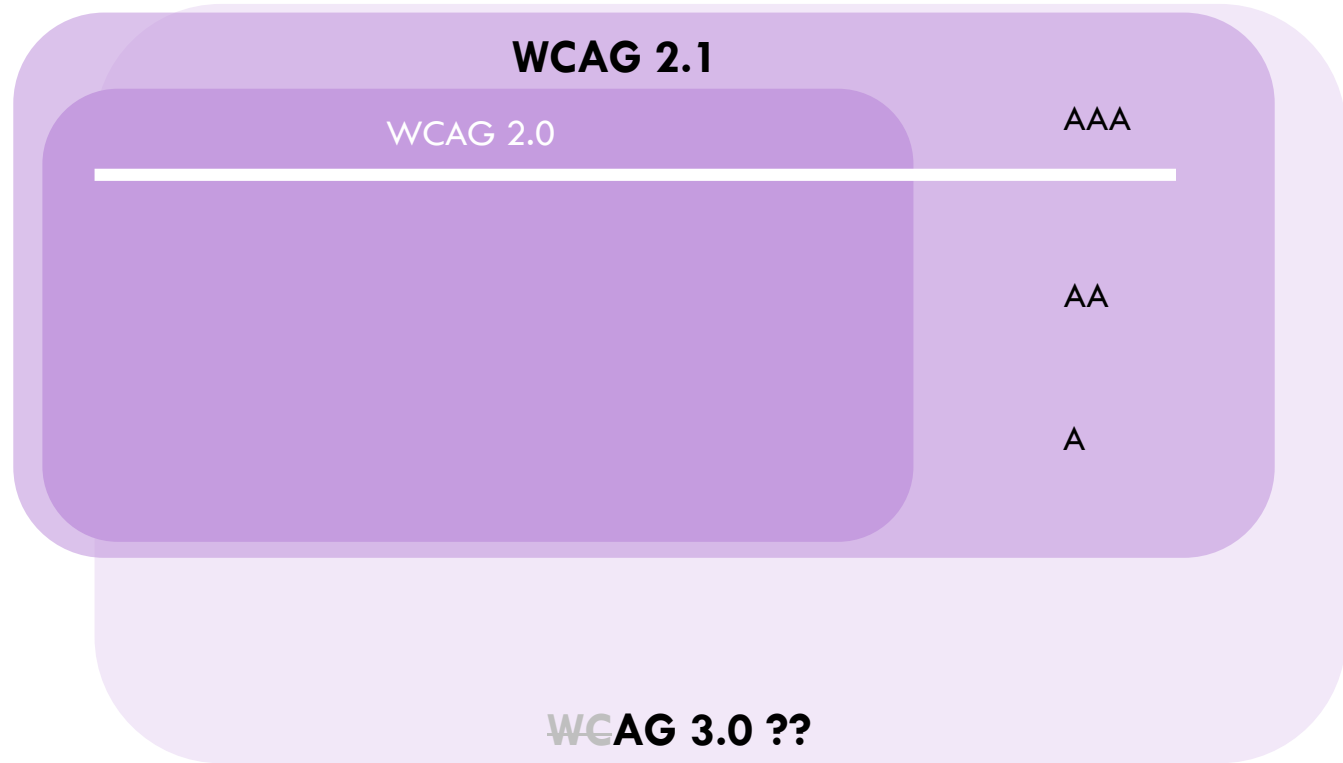
1. WCAG

- WCAG 2.1 AA – grund för kommande lagkrav
- WCAG 2.1 AAA
- WCAG 3.0 / AG

2. Webbriktlinjer.se

3. Andra standarder

Kommande version av WCAG kallas AG

AG (WCAG 3.0)

- Bredare än bara webb, därav försvinner "WC" från namnet.
  - Appar
  - Dokument
  - IoT
  - etc.
- Rejält omtag baserat på forskning och erfarenheter
- Klar november 2020?
- W3C har "Task force" för kognitiv tillgänglighet

Eventuellt nytt innehåll i AG (WCAG 3.0)

- Ännu mer individanpassning
- Tillgänglig säker inloggning
- Påminnelser
- Hjälp på olika detaljnivå
- Klarspråk
- **Highlighting** av aktuell del av bild/text
- Automatisera samtycke till kakor
- Regelbundna varningar för att inte bli lurad
- Komplettera matematiska uttryck med beskrivande text
- Standardiserat sätt att få manuell hjälp

Kognitiv tillgänglighet och webbstandarder

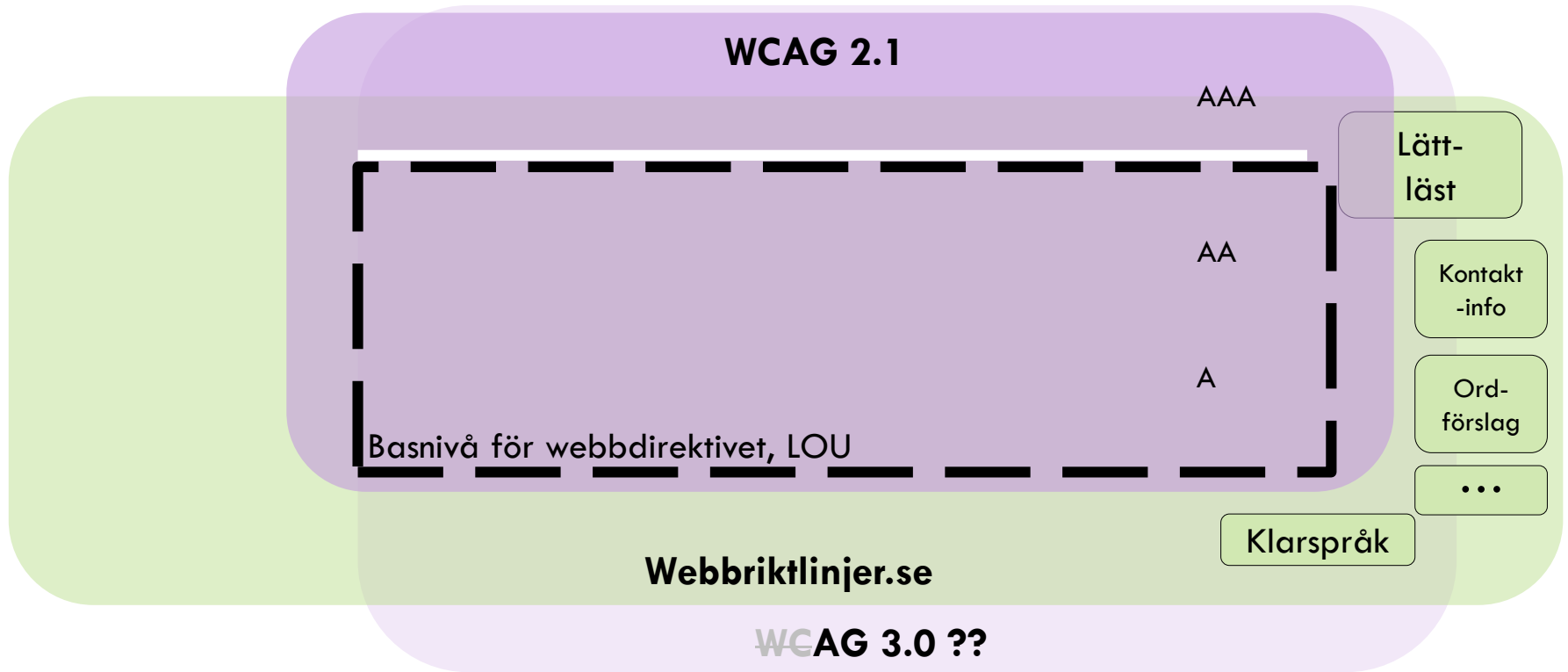
1. WCAG

- WCAG 2.1 AA – grund för kommande lagkrav
- WCAG 2.1 AAA
- WCAG 3.0 / AG

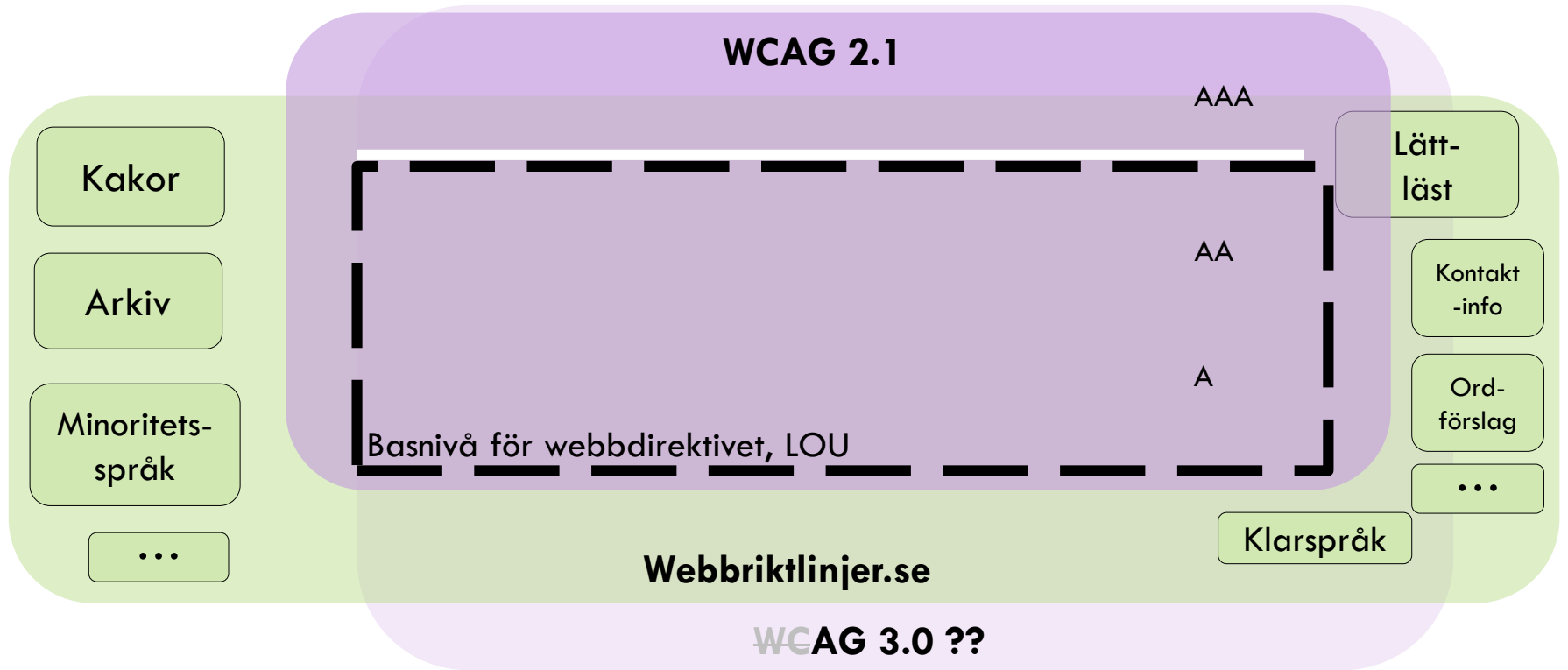
2. Webbriktlinjer.se

3. Andra standarder

Webbriktlinjer.se – lagkrav och lite mer

Webbriktlinjer.se – lagkrav och lite mer

Kognitiv tillgänglighet och webbstandarder

1. WCAG

- WCAG 2.1 AA – grund för kommande lagkrav
- WCAG 2.1 AAA
- WCAG 3.0 / AG

2. Webbriktlinjer.se

3. Andra standarder

Universal Design for Learning (UDL)

Vara motiverad

1. Väcka intresse
2. Behålla intresse
3. Möjlighet till kontroll

Uppfatta & förstå

1. Kunna uppfatta
2. Språk & symboler
3. Begriplighet

Uttrycka & göra

1. Hanterbar
2. Stöd flera uttryckssätt
3. Planering & delaktighet

UDL och WCAG

WCAG 2.1

Kunna uppfatta

Hanterbar

Begriplighet

Robust

1. Väcka intresse
2. Behålla intresse
3. Möjlighet till kontroll

1. Kunna uppfatta
2. Språk & symboler
3. Begriplighet

1. Hanterbar
2. Stöd flera uttryckssätt
3. Planering & delaktighet

Andra standarder för kognitiv digital tillgänglighet

UDL

WCAG 2.1

Andra standarder för kognitiv digital tillgänglighet

UDL

WCAG 2.1

Webbriktlinjer.se

WCAG 3.0 ??

ETSI guidelines
203 350

Andra standarder för kognitiv digital tillgänglighet

UDL

WCAG 2.1

WCAG 2.1 AA

- Snart lagkrav
- En bit på väg mot kognitiv tillgänglighet!
- Webbriktlinjer går lite längre

Webbriktlinjer.se

WCAG 3.0 ??

Tack för uppmärksamheten!

Hör gärna av dig!

- E-post: info@webbriktlinjer.se
- Facebookgrupp: [webbriktlinjer](#)

